

Esse, an
non esse?

4. lekce

Sloveso *esse*, adverbia

Sloveso *esse*

		prézens		imperfektum		futurum I	
sg.	1. os.	su-m	jsem	era-m	byl jsem	er-ō	budu
	2. os.	e-s		erā-s		eri-s	
	3. os.	es-t		era-t		eri-t	
pl.	1. os.	su-mus		erā-mus		eri-mus	
	2. os.	es-tis		erā-tis		eri-tis	
	3. os.	su-nt		era-nt		eru-nt	

Sloveso *esse*

imperativ	2. os. sg. 2. os. pl.	es! este!	bud'! bud'te!
infinitiv		esse	být

Složeniny slovesa *esse*

absum, abesse

být nepřítomen

adsum, adesse +dat.

být přítomen, pomáhat

dēsum, dēesse +dat.

chybět, scházet, nepomáhat

intersum, interesse +dat.

být při něčem,
účastnit se něčeho

obsum, obesse +dat.

škodit, překážet

praesum, praeesse +dat.

být v čele (něčeho)

possum, posse

moci

prōsum, prōdesse +dat.

prospívat

Sloveso posse

		présens	imperfektum	futurum I	
sg.	1. os.	pos-sum mohu	pot-eram mohl jsem	pot-erō budu moci	
	2. os.	pot-es	pot-erās	pot-eris	
	3. os.	pot-est	pot-erat	pot-erit	
pl.	1. os.	pos-sumus	pot-erāmus	pot-erimus	
	2. os.	pot-estis	pot-erātis	pot-eritis	
	3. os.	pos-sunt	pot-erant	pot-erunt	

Adverbia

- od adjektiv 1. a 2. deklinace – koncovka **-ē** (ke kmenu slova)
  - clārus > clār-ē „slavně“
  - pulcher > pulchr-ē „krásně“
  - līber > līber-ē „svobodně“
- nepravidelná
  - *bene* „dobře“, *male* „špatně“, *multum* „mnoho“

